

Posudok na dizertačnú prácu

Autor: RNDr. Zuzana Hořická

Názov: Long term changes of lake – watershed systems in the Šumava, Jizera and Tatra Mountains affected by acid atmospheric deposition

Predložená dizertačná práca je koncipovaná ako komentovaný súbor siedmych pôvodných prác, z ktorých je uchádzačka v jednom prípade prvým autorom, na ostatných participovala ako spoluautorka. Všetky práce boli publikované v recenzovaných periodikách, z nich štyri v impaktovaných časopisoch. Tomuto súboru predchádza autorkin komentár s krátkym zhrnutím a náčrtom perspektív ďalšieho výskumu (13 strán) a zoznam literatúry pozostávajúci z 30 titulov (celkovo 3 strany).

Práca predstavuje zhodnotenie dlhoročnej a koncepčne vyhranenej práce autorky zameranej na predovšetkým na zooplankton ako modelovej skupiny pri sledovaní procesu acidifikácie horských jazier na území Českej republiky a Slovenska. Výber článkov do dizertačnej práce dobre dokumentuje podiel autorky na limnologickom výskume horských jazier, ako aj logickú genézu jeho zamerania: od rozpoznania efektu kyslých atmosférických depozícií, cez štúdium dlhodobých zmien spoločenstiev zooplanktonu vyvolaných acidifikáciou, po sledovanie zotavovania jazier a obnovy spoločenstiev po odznení acidifikačného stresu.

Vzhľadom k tomu, že rukopisy článkov, na ktorých je dizertačná práca založená, boli preverené recenzným pokračovaním, neprislúcha mi ako recenzentovi dizertačnej práce podrobovať ich opätovnej revízii. Práca pôsobí uceleným dojmom a jej aktuálnosť podčiarkuje skutočnosť, že po odznení acidifikačného stresu je zotavovanie dominantným procesom prebiehajúcim v ekosystémoch horských jazier. Proces je zvlášť intenzívny práve na území Tatier, ktoré patrili k najviac postihnutým horským celkom Európy. Štúdium obnovy spoločenstiev by nebolo možné bez spoľahlivých historických dát, na získaní ktorých sa dr. Hořická významne podieľala. Chcem vyzdvihnúť skutočnosť, že uchádzačka stála pri výskumoch acidifikácie horských jazier Šumavy a Tatier od počiatkov, kedy tím mladých pracovníkov PříF UK vedený dr. Fottom identifikoval acidifikáciu jazerných ekosystémov na základe zmien štruktúry zooplanktonu a položil základy systematického

monitorovania jazier, ktoré trvá až do súčasnosti. Práve štúdium zmien zooplanktonu založené na vlastných dátach a historických údajoch posunulo naše vedomosti o reakciách planktonických spoločenstiev na zmeny chemizmu vody v dlhodobej časovej škále. Komplexný charakter výskumu, v ktorom sa kombinovalo štúdium štruktúry spoločenstiev s dátami o chemizme vody a pôd v povodí umožnilo formulovať návrhy opatrení v povodiach smerujúce k zlepšeniu kvality vody a prognózovať ďalší vývoj jazerných systémov.

Práca v predloženej forme predstavuje štandardnú dizertačnú prácu, primeranú rozsahom a logicky štylizovanú. Jednako, chýbajú mi niektoré vcelku zaužívané atribúty, akými je stručný prehľad metód odberov a analýz vzoriek a priebežné číslovanie strán, čo ale v celkovom hodnotení nepovažujem za podstatné.

Dr. Hořická predložila svoju dizertačnú prácu ako vyzretá osobnosť s dlhoročnými skúsenosťami vo výskume zameranom na ekologické stratégie druhov rodu *Daphnia* a na vplyvy acidifikačného stresu na spoločenstvá zooplanktonu horských jazier. Sama viedla 4 projekty a na 11 ďalších sa podieľala ako spoluriešiteľ. Jej publikačná aktivita prekračuje štandard vyžadovaný od uchádzačov o udelenie vedecko-akademickej hodnosti PhD. Obdivuhodné sú jej aktivity v súvislosti s organizovaním medzinárodných vedeckých podujatí.

Berúc do úvahy úroveň predloženej dizertačnej práce, ako aj vyššie uvedené, nemám najmenších pochybností odporučiť prijatie dizertačnej práce k obhajobe a po jej úspešnom obhájení **navrhnuť, aby bola RNDr. Zuzane Hořickej udelená vedecko – akademická hodnosť “philosophiae doctor” (PhD).**

V Banskej Bystrici, 23. 03. 2007

Prof. RNDr. Peter Bitušík, CSc.